

Move! ja
kouluterveydenhuolto
20.4.2021 Eva Autio

Move!

1. Pedagoginen työkalu

- Liikuntaoppiaineen opetussuunnitelmassa: ”...Move!-mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. ja 8. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.”

2. Tiedonkeruumenetelmä

3. Yksilöllisen terveystarkastuksen tuki

- Laajaan terveystarkastukseen sisältyy 5. ja 8. luokalla arvio oppilaan fyysisestä toimintakyvystä

Move! ja opiskeluhuolto

”Opiskeluhuolto on oppilaan hyvän oppimisen, fyysisen ja psyykkisen terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä, ylläpitämistä ja niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä”

Yhteisöllinen opiskeluhuolto

Yksilökohtainen opiskeluhuolto

Move! ja koulun yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö

Opiskeluhuoltotyö perustuu tietoon oppilaiden, henkilöstön ja kouluympäristön sekä koko kouluympäristön ja -yhteisön tilanteesta

Suunnitelmallisella ja määräajoin toistuvalla tiedonkeruulla (ml. Move!-tulokset) saadaan tietoa hyvinvoinnista ja tiedon pohjalta koulut määrittelevät lukuvuosittaisia tai pidemmän aikavälin tavoitteita

Opiskeluhuoltoryhmän tehtäviä Move!-työssä:

- Sopii koulukohtaiseen Move!-prosessiin sisältyvien tehtävien vastuunjaosta, tulosten informoinnista jne.

- Varmistaa, että koulukohtaiset tulokset ja niiden hyödyntäminen sisältyy lukuvuosisuunnitelmaan

- Käsittelee koulukohtaiset tulokset ...

Move! ja kouluterveydenhuolto

- Kouluterveydenhuoltoa ohjaavan asetuksen mukaan terveystieteiden on tuettava ja edistettävä oppilaan ja opiskelijan itsenäistymistä, terveellisiä elämäntapoja sekä hyvää fyysistä toimintakykyä ja mielenterveyttä sekä ehkäistä kuusaamista.
- Asetuksen mukaiseen laajaan terveystarkastukseen sisältyy muun muassa arvio lapsen ja nuoren fyysisen toimintakyvyn arvio

Ennen Move! mittauksia

Perehdytys Move!:een

Kouluterveydenhoitajan ja opettajan yhteistyölle varattava riittävästi aikaa

Sovittava mm.

- Mittausten ja terveystarkastusten ajankohdat

- Huoltajien ja oppilaiden informointi

- Tiedonsiirto

 - Laajojen terveystarkastusten esitietolomake

 - Move!-tulosten tiedonsiirtolupa

Varmistettava, että huoltajien ja oppilaiden kysymyksiin on vastattu

Esitietolomake (THL)

TERVEYSTOTTUMUKSET

Lapsemme

- **nukkuu** arkena klo _____ - _____, noin _____ tuntia
viikonloppuna klo _____ - _____, noin _____ tuntia
- **liikkuu** päivittäin noin _____ tuntia (koulumatkat ja koululiikunta, ulkoilu ja liikuntaharrastukset)
- **ruutuaika** arkena _____ tuntia/pvä (älypuhelin, tietokone, pelikoneet, TV ym.)
viikonloppuna _____ tuntia/pvä

Onko lapsellanne ollut koskaan tajuttomuuskohtauksia makuulla tai rasituksessa? ei kyllä

Onko lapsenne suvussa perinnöllisiä tai toistuvia sairauksia tai äkkikuolemia alle 50-vuotiaana?

ei kyllä _____

Oppilaan terveydentila ja Move!

Huoltaja ilmoittaa lapsensa terveydentilaa koskevat riskitekijät esitietolomakkeessa
Huoltajia on hyvä muistuttaa myös ilmoittamaan Move!-mittaustilanteessa
huomioon otettavat lapsensa sairaudet ja oireet mittauksia tekevälle **opettajalle** –
esimerkiksi koteihin lähtevässä Move!-infossa

Koulussa on myös varmistettava, että tarpeellinen tieto siirtyy aina uudelle
opettajalle tai terveydenhoitajalle – myös sijaiselle

Move!-tulosten kirjaus

Oppilaan tulokset kirjataan oppilaan henkilökohtaiseen tuloslomakkeeseen

Luokan tulokset kirjataan ryhmäkohtaiseen tulokorttiin

Koulun tulokset kirjataan valtakunnalliseen järjestelmään

Kouluterveydenhuolto kirjaa tulokset potilastietojärjestelmään

Move!-mittausten jälkeen

- Kouluterveydenhoitaja ja opettaja tutustuvat luokkatuloksiin
- Kouluterveydenhuoltoon siirretään niiden oppilaiden tulokset, joilta saatu huoltajan tiedonsiirtolupa
- Kun oppilaasta herää huoli → on hyvä pohtia:
 - Millainen huoli, onko aiemmin havaittu, onko huolesta juteltu oppilaan kanssa
 - Esimerkkejä: mittariston kokonaispistemäärä korkeintaan 9, tai oppilas ei ole suostunut/osallistunut tai jokin muu huoli

Miten edetään? →

Opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja on tarvittaessa yhteydessä huoltajiin

Tarvittaessa voidaan koota monialainen asiantuntijaryhmä

Move! tulokset terveystarkastuksessa

- Tarkastuksessa kuullaan oppilaan kokemus Move!-mittauksesta ja pohditaan yhdessä kehittämiskohteita
- Move!-tulokset voidaan käydä oppilaan ja huoltajan kanssa läpi ns. Hymynaamakuvien avulla

Terveystarkastuksessa

Vastaanotolla keskustellaan oppilaan Move!-tulosten lisäksi koko perheen liikuntatottumuksista esitietolomakkeen tietojen pohjalta

Move!-tulosten perusteella saattaa ilmetä tarvetta

kouluterveydenhuollon lisäkäynneille

liikuntaneuvontaan

fysioterapiaan ...

opiskeluhuollon psykologin/kuraattorin tukeen

Mikäli laaja terveystarkastus on ehtinyt olla ennen kuin Move!-mittaustulokset ovat käytettävissä, niihin palataan seuraavassa terveystarkastuksessa

Move!-tulokset yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä

- Move!-mittaustulokset käsitellään koulukohtaisten tulosten valmistuttua
- Sovitaan miten koulussa tuetaan niitä oppilaita, joiden fyysinen toimintakyky on Move!-tulosten mukaan heikko ja/tai joiden vanhemmat eivät voi tukea lapsensa terveellisiä liikuntatottumuksia

Move!-tulokset (tilanne 2020)

Kaupunki/koulutasoiset tulokset toimitetaan kouluille loppuvuodesta

Raportissa: %-osuus eri viitearvoluokkiin kuuluvista oppilaista, mediaanitulos ja sen trendi ja tulosten jakauma

Palautejärjestelmän tuloluokan noudattavat ns. hymynaama-jakoa

Sotkanetistä löytyy indikaattori, joka ilmaisee %-osuuden niistä 5. ja 8. luokan oppilaista, jotka kuuluvat heikoimpaan kolmannekseen fyysisen toimintakyvyn tasoa mittaavissa Move!-mittauksissa

(Sotkanet.fi/hyvinvointi,terveys ja toimintakyky/Väestön hyvinvointi ja elintavat/Peruskoululaiset/Nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE) /valitse oma alueeksi lisävalintana vuosi ja sukupuoli)

Kehittämistarpeita

Move!-prosessi on koko lukuvuoden mittainen ja jokaisella kouluyhteisössä on siinä oma roolinsa → yhteisöllinen opiskeluhoito!

Move!-mittaukset ja tulosten hyödyntäminen opiskeluhoiton vuosikelloon

Kouluterveydenhuollon ja opettajan sujuva yhteistyö edellyttää sopimista, sopimista ja sopimista...

-mittausten ajankohta, tiedonsiirto, miten huoliin reagoidaan....

Kouluterveydenhuollossa varmistettava työntekijöiden perehdytys Move!-een ja paikalliset toimintatavat..,

-oppilaan/perheen tukeminen liikunnalliseen elämäntapaa....

Lisätietoja

Hakulinen-Viitanen T., Hietanen-Peltola M., Hastrup A., Wallin M. & Pelkonen M. Laaja terveystarkastus Ohjeistus äitiys- ja lastenneuvolatoimintaan sekä kouluterveydenhuoltoon. THL Opas 2012/22 <https://www.julkari.fi/handle/10024/90831>

Hietanen-Peltola M., Laitinen K., Autio E. & Palmqvist R. 2018, Yhteisestä työstä hyvinvointia - opiskeluhuoltoryhmä perusopetuksessa, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos Ohjaus 9/2018 <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136782>

Opetushallitus: Tutustu Move!:en: oph.fi/fi/move

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, OPH 2014 https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Peruskoululaisten fyysisen toimintakyvyn mittaristo Opettajan käsikirja https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/move_opettajan_kasikirja_muokattu2017.pdf

Vantaan perusopetuksen materiaali: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/move-tukea-ja-ideoita/> Positiivisesti Move!-sta -video ja käskirjat

Kiitos
Eva Autio
eva.autio@hel.fi
